ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी –४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक –१९/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक – ०३.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २८ मे ते ०३ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०४ ते ०८ जून २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२८/०५	२९/०५	३०/०५	३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	दिनांक	०४/०६	०५/०६	०६/०६	०७/०६	०८/०६
							पाऊस (मिमी)	१.०	३.०	१२.०	७.०	३.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३६.०	३७.०	३७.०	३७.०	३६.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२४.०	२४.०	२५.०	२५.०	२४.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७१	६९	७०	६५	६५
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४९	४९	४८	५०	४९
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१८	१९	१८	१६	१७
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०६ जून रोजी बीड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. दिनांक ०५ जून रोजी बीड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ४० ते ५० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्हयात पुढील तीन दिवसात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.पुढील पाच दिवसात बीड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील आठवड्यात पाऊस हा सरासरीपेक्षा कमी असल्यामूळे, शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. बीटी कपाशीमध्ये कापूस + तूर (४-६:१ किंवा ६-८:२), कापूस + सोयाबीन (१:१), कापूस + मूग (१: १) रुंद ओळींमध्ये कापूस + मूग (१:२), कापूस + उडीद (१:१) ही आंतरपीक पध्दती घेतल्यास फायदेशीर ठरते. कापूस पिकाच्या लागवडीसाठी वाण निवडताना जमिन व हवामान, कोरडवाहू किंवा बागायती, लागवडीचा प्रकार व वाणांचे गुणधर्म यांचा विचार करू न वाणांची निवड करावी.
तुर	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. तुरीचे उत्पादन वाढविण्यासाठी तसेचे जमिनीची उत्पादकता राखण्यासाठी तुर + बाजरी (२:४), तुर + सोयाबीन/मुग/उडीद (१:२ किंवा २:४) असे ओळीचे प्रमाण ठेवून फायदेशीर आंतरपीक पध्दतीचा वापर केल्यास अधिक फायदा होतो. तुर पिकाच्या पेरणीसाठी बीडीएन -२०१३-४१(गोदावरी), बीडीएन-७११, बीएसएमआर-७३६ , बीएसएमआर-८ ५३ (वैशाली), बीडीएन-७१६ , बीडीएन-२, बीडीएन-७०८ (अमोल), एकेटी ८८११, पीकेव्ही तारा किंवा आयसीपीएल ८७११९ इत्यादी वाणांचा वापर करावा. पावसाळ्यात तूर पिकावरील फायटोप्थोरा करपा टाळण्यासाठी, शेताच्या चारी बाजूस तीन फूट खोल आणि दोन फूट रुंद चर काढावी जेणे करून अतिवृष्टी मध्ये शेतातील मातीची धूप होणार नाही व पिकाचे मुळे सडणार नाहीत. तसेच पुढे चरातील पाणी पाऊस ओसरल्यावर शेतातील पिकास परत कामी येईल
मुग/उडीद	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. आंतरपीक म्हणून मुग/उडीद या पिकांना विशेष महत्व प्राप्त आहे, ते या पिकांच्या कालावधीमुळे, हे दोन्हीही पिके तुर, ज्वारी, कपाशीत आंतरपीक म्हणून घेता येतात. मुग पेरणीसाठी कोपरगाव, बीएम-४, बीपीएमआर-१४५, बीएम-२००२-१, बीएम-२००३-२, फुले मुग २, पी.के.व्ही.ए.के.एम ४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा तर उडीद लागवडीसाठी बीडीयु-१, टीएयू-१, टीपीयू-४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
भुईमूग	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. भुईमूग पिकात भूईमूग + तूर (४:२) किंवा भुईमूग + तीळ (४:२) किंवा भूईमूग + एरंडी (४:१) याप्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. भुईमूग पिकाच्या लागवडीसाठी एसबी-११, जेएल-२४, एलजीएन-२ (मांजरा), टीएजी-२४, टीजी-२६, टीएलजी-४५, एलजीएन-१, एलजीएन-१२३ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
मका	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकात मका + तूर (४:२) किंवा मका + उडीद (२:१) या प्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. मका पिकाच्या पेरणीसाठी नवज्योत, मांजरा, डीएमएच-१०७, केएच-९४५१, एमएचएच, प्रभात, करवीर , जेके-२४९२, महाराजा, यूवराज इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
केळी	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन केळी लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. केळीच्या घडांना काठीचा आधार द्यावा.
आंबा	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन आंबा लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
द्राक्ष	वाढीची अवस्था	द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडलयास डोळा फुटण्यास मदत होते.
सिताफळ	पूर्वमशागत	नवीन सिताफळ लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
भाजीपाला	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात भाजीपाला लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी .
फुलशेती	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात फुलपिकाच्या लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्याा फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	अचानक वातावरणात झालेल्या बदलामूळे वातावरण ओलसर व दमट झाले असून जनावरात रोगाचा प्रादुर्भाव वाढण्याची दाट शक्यता असते त्यामूळे जनावरांचे आरोग्य उत्तम व निरोगबी ठेवण्यासाठी खालील उपाययोजना कराव्यात : १. जनावरे निवा-याच्याठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्याकवी २. पशूधनास खुले पाणी, तलाव किंवा नदीपासून दूर ठेवावे, ट्रक्टर आणि इतर धातूंच्या शेती अवजारांपासून दूर ठेवावे व पशुधनास झाडाखाली जमा होऊ देऊ नये.तसेच पाऊस चालू होण्याच्या वेळी झाडाच्या आडोशाला थांबू नये. ३. पावसाळ्यात गोठयत पाणी साचनार नाही व गोठा ओलसर राहणार नाही याची काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — १९/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक — ०३.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २८ मे ते ०३ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०४ ते ०८ जून २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२८/०५	२९/०५	३०/०५	३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	दिनांक	०४/०६	०५/०६	०६/०६	०७/०६	०८/०६
							पाऊस (मिमी)	१.०	३.०	६.०	५.०	११.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३५.०	३५.०	३६.०	३६.०	३७.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२५.०	२५.०	२६.०	२६.०	२५.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	६७	६६	६२	५८	५९
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	४५	४४	५२	४८	४८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	२०	१८	१४	१७	१८
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसा र दिनांक ०७ जून रोजी हिंगोली जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३ ० ते ४ ० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्हयात पुढील तीन दिवसात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही. पुढील पाच दिवसात हिंगोली जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील आठवड्यात पाऊस हा सरासरीपेक्षा कमी असल्यामूळे, शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. बीटी कपाशीमध्ये कापूस + तूर (४-६:१ किंवा ६-८:२), कापूस + सोयाबीन (१:१), कापूस + मूग (१: १) रुंद ओळींमध्ये कापूस + मूग (१:२), कापूस + उडीद (१:१) ही आंतरपीक पध्दती घेतल्यास फायदेशीर ठरते. कापूस पिकाच्या लागवडीसाठी वाण निवडताना जमिन व हवामान, कोरडवाहू किंवा बागायती, लागवडीचा प्रकार व वाणांचे गुणधर्म यांचा विचार करू न वाणांची निवड करावी.
तुर	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. तुरीचे उत्पादन वाढविण्यासाठी तसेचे जमिनीची उत्पादकता राखण्यासाठी तुर + बाजरी (२:४), तुर + सोयाबीन/मुग/उडीद (१:२ किंवा २:४) असे ओळीचे प्रमाण ठेवून फायदेशीर आंतरपीक पध्दतीचा वापर केल्यास अधिक फायदा होतो. तुर पिकाच्या पेरणीसाठी बीडीएन -२०१३-४१(गोदावरी), बीडीएन-७११, बीएसएमआर-७३६ , बीएसएमआर-८ ५३ (वैशाली), बीडीएन-७१६ , बीडीएन-२, बीडीएन-७०८ (अमोल), एकेटी ८८११, पीकेव्ही तारा किंवा आयसीपीएल ८७११९ इत्यादी वाणांचा वापर करावा. पावसाळ्यात तूर पिकावरील फायटोप्थोरा करपा टाळण्यासाठी, शेताच्या चारी बाजूस तीन फूट खोल आणि दोन फूट रुंद चर काढावी जेणे करून अतिवृष्टी मध्ये शेतातील मातीची धूप होणार नाही व पिकाचे मुळे सडणार नाहीत. तसेच पुढे चरातील पाणी पाऊस ओसरल्यावर शेतातील पिकास परत कामी येईल
मुग/उडीद	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. आंतरपीक म्हणून मुग/उडीद या पिकांना विशेष महत्व प्राप्त आहे, ते या पिकांच्या कालावधीमुळे, हे दोन्हीही पिके तुर, ज्वारी, कपाशीत आंतरपीक म्हणून घेता येतात. मुग पेरणीसाठी कोपरगाव, बीएम-४, बीपीएमआर-१४५, बीएम-२००२-१, बीएम-२००३-२, फुले मुग २, पी.के.व्ही.ए.के.एम ४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा तर उडीद लागवडीसाठी बीडीयु-१, टीएयू-१, टीपीयू-४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
भुईमूग	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. भुईमूग पिकात भूईमूग + तूर (४:२) किंवा भुईमूग + तीळ (४:२) किंवा भूईमूग + एरंडी (४:१) याप्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. भुईमूग पिकाच्या लागवडीसाठी एसबी-११, जेएल-२४, एलजीएन-२ (मांजरा), टीएजी-२४, टीजी-२६, टीएलजी-४५, एलजीएन-१, एलजीएन-१२३ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
मका	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकात मका + तूर (४:२) किंवा मका + उडीद (२:१) या प्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. मका पिकाच्या पेरणीसाठी नवज्योत, मांजरा, डीएमएच-१०७, केएच-९४५१, एमएचएच, प्रभात, करवीर , जेके-२४९२, महाराजा, यूवराज इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
केळी	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन केळी लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. केळीच्या घडांना काठीचा आधार द्यावा.
आंबा	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन आंबा लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
द्राक्ष	वाढीची अवस्था	द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळयावर पडलयास डोळा फुटण्यास मदत होते.
सिताफळ	पूर्वमशागत	नवीन सिताफळ लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
भाजीपाला	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात भाजीपाला लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी .
फुलशेती	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात फुलपिकाच्या लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	अचानक वातावरणात झालेल्या बदलामूळे वातावरण ओलसर व दमट झाले असून जनावरात रोगाचा प्रादूर्भाव वाढण्याची दाट शक्यता असते त्यामूळे जनावरांचे आरोग्य उत्तम व निरोगबी ठेवण्यासाठी खालील उपाययोजना कराव्यात : १. जनावरे निवा-याच्याठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्या वी २. पशूधनास खुले पाणी, तलाव किंवा नदीपासून दूर ठेवावे, ट्रक्टर आणि इतर धातूंच्या शेती अवजारांपासून दूर ठेवावे व पशुधनास झाडाखाली जमा होऊ देऊ नये.तसेच पाऊस चालू होण्याच्या वेळी झाडाच्या आडोशाला थांबू नये. ३. पावसाळ्यात गोठयत पाणी साचनार नाही व गोठा ओलसर राहणार नाही याची काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – १९/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक – ०३.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २८ मे ते ०३ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०४ ते ०८ जून २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२८/०५	२९/०५	३०/०५	३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	दिनांक	०४/०६	०५/०६	०६/०६	०७/०६	०८/०६
							पाऊस (मिमी)	२.०	८.०	६.०	३.०	१२.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३५.०	३५.०	३६.०	३६.०	३७.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२५.०	२६.०	२६.०	२५.०	२४.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	७३	७२	७१	६९	७१
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	४७	४६	५४	५२	५०
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१८	१८	१६	१५	१९
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक ०४ व ०७ जून रोजी जालना जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्हयात पुढील तीन दिवसात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही. पुढील पाच दिवसात जालना जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील आठवड्यात पाऊस हा सरासरीपेक्षा कमी असल्यामूळे, शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. बीटी कपाशीमध्ये कापूस + तूर (४-६:१ किंवा ६-८:२), कापूस + सोयाबीन (१:१), कापूस + मूग (१: १) रुंद ओळींमध्ये कापूस + मूग (१:२), कापूस + उडीद (१:१) ही आंतरपीक पध्दती घेतल्यास फायदेशीर ठरते. कापूस पिकाच्या लागवडीसाठी वाण निवडताना जमिन व हवामान, कोरडवाहू किंवा बागायती, लागवडीचा प्रकार व वाणांचे गुणधर्म यांचा विचार करू न वाणांची निवड करावी.
तुर	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. तुरीचे उत्पादन वाढविण्यासाठी तसेचे जमिनीची उत्पादकता राखण्यासाठी तुर + बाजरी (२:४), तुर + सोयाबीन/मुग/उडीद (१:२ किंवा २:४) असे ओळीचे प्रमाण ठेवून फायदेशीर आंतरपीक पध्दतीचा वापर केल्यास अधिक फायदा होतो. तुर पिकाच्या पेरणीसाठी बीडीएन -२०१३-४१(गोदावरी), बीडीएन-७११, बीएसएमआर-७३६ , बीएसएमआर-८ ५३ (वैशाली), बीडीएन-७१६ , बीडीएन-२, बीडीएन-७०८ (अमोल), एकेटी ८८११, पीकेव्ही तारा किंवा आयसीपीएल ८७११९ इत्यादी वाणांचा वापर करावा. पावसाळ्यात तूर पिकावरील फायटोप्थोरा करपा टाळण्यासाठी, शेताच्या चारी बाजूस तीन फूट खोल आणि दोन फूट रुंद चर काढावी जेणे करून अतिवृष्टी मध्ये शेतातील मातीची धूप होणार नाही व पिकाचे मुळे सडणार नाहीत. तसेच पुढे चरातील पाणी पाऊस ओसरल्यावर शेतातील पिकास परत कामी येईल
मुग/उडीद	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. आंतरपीक म्हणून मुग/उडीद या पिकांना विशेष महत्व प्राप्त आहे, ते या पिकांच्या कालावधीमुळे, हे दोन्हीही पिके तुर, ज्वारी, कपाशीत आंतरपीक म्हणून घेता येतात. मुग पेरणीसाठी कोपरगाव, बीएम-४, बीपीएमआर-१४५, बीएम-२००२-१, बीएम-२००३-२, फुले मुग २, पी.के.व्ही.ए.के.एम ४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा तर उडीद लागवडीसाठी बीडीयु-१, टीएयू-१, टीपीयू-४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
भुईमूग	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. भुईमूग पिकात भूईमूग + तूर (४:२) किंवा भुईमूग + तीळ (४:२) किंवा भूईमूग + एरंडी (४:१) याप्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. भुईमूग पिकाच्या लागवडीसाठी एसबी-११, जेएल-२४, एलजीएन-२ (मांजरा), टीएजी-२४, टीजी-२६, टीएलजी-४५, एलजीएन-१, एलजीएन-१२३ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
मका	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकात मका + तूर (४:२) किंवा मका + उडीद (२:१) या प्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. मका पिकाच्या पेरणीसाठी नवज्योत, मांजरा, डीएमएच-१०७, केएच-९४५१, एमएचएच, प्रभात, करवीर , जेके-२४९२, महाराजा, यूवराज इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
केळी	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन केळी लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. केळीच्या घडांना काठीचा आधार द्यावा.
आंबा	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन आंबा लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
द्राक्ष	वाढीची अवस्था	द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडलयास डोळा फुटण्यास मदत होते.
सिताफळ	पूर्वमशागत	नवीन सिताफळ लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
भाजीपाला	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात भाजीपाला लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी .
फुलशेती	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात फुलपिकाच्या लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	अचानक वातावरणात झालेल्या बदलामूळे वातावरण ओलसर व दमट झाले असून जनावरात रोगाचा प्रादूर्भाव वाढण्याची दाट शक्यता असते त्यामूळे जनावरांचे आरोग्य उत्तम व निरोगबी ठेवण्यासाठी खालील उपाययोजना कराव्यात : १. जनावरे निवा-याच्याठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्याडवी २. पशूधनास खुले पाणी, तलाव किंवा नदीपासून दूर ठेवावे, ट्रक्टर आणि इतर धातूंच्या शेती अवजारांपासून दूर ठेवावे व पशुधनास झाडाखाली जमा होऊ देऊ नये.तसेच पाऊस चालू होण्याच्या वेळी झाडाच्या आडोशाला थांबू नये. ३. पावसाळ्यात गोठयत पाणी साचनार नाही व गोठा ओलसर राहणार नाही याची काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा

अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२

ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – १९/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक – ०३.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २८ मे ते ०३ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०४ ते ०८ जून २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२८/०५	२९/०५	३०/०५	३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	दिनांक	०४/०६	०५/०६	०६/०६	०७/०६	०८/०६
							पाऊस (मिमी)	१.०	१.०	६.०	१०.०	५.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३३.०	३३.०	३५.०	३५.०	३४.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२३.०	२४.०	२५.०	२५.०	२६.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७०	६४	६१	५६	५८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	४३	४०	४१	४०	४४
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	२०	१९	१७	१७	१७
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसा र दिनांक ०६ जून रोजी लातूर जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३ ० ते ४ ० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्हयात पुढील तीन दिवसात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही. पुढील पाच दिवसात लातूर जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील आठवड्यात पाऊस हा सरासरीपेक्षा कमी असल्यामूळे, शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. बीटी कपाशीमध्ये कापूस + तूर (४-६:१ किंवा ६-८:२), कापूस + सोयाबीन (१:१), कापूस + मूग (१:१) रुंद ओळींमध्ये कापूस + मूग (१:२), कापूस + उडीद (१:१) ही आंतरपीक पध्दती घेतल्यास फायदेशीर ठरते. कापूस पिकाच्या लागवडीसाठी वाण निवडताना जमिन व हवामान, कोरडवाहू किंवा बागायती, लागवडीचा प्रकार व वाणांचे गुणधर्म यांचा विचार करू न वाणांची निवड करावी.
तुर	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. तुरीचे उत्पादन वाढविण्यासाठी तसेचे जमिनीची उत्पादकता राखण्यासाठी तुर + बाजरी (२:४), तुर + सोयाबीन/मुग/उडीद (१:२ किंवा २:४) असे ओळीचे प्रमाण ठेवून फायदेशीर आंतरपीक पध्दतीचा वापर केल्यास अधिक फायदा होतो. तुर पिकाच्या पेरणीसाठी बीडीएन -२०१३-४१(गोदावरी), बीडीएन-७११, बीएसएमआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ (वैशाली), बीडीएन-७१६, बीडीएन-२, बीडीएन-७०८ (अमोल), एकेटी ८८११, पीकेव्ही तारा किंवा आयसीपीएल ८७११९ इत्यादी वाणांचा वापर करावा. पावसाळ्यात तूर पिकावरील फायटोप्थोरा करपा टाळण्यासाठी, शेताच्या चारी बाजूस तीन फूट खोल आणि दोन फूट रुंद चर काढावी जेणे करून अतिवृष्टी मध्ये शेतातील मातीची धूप होणार नाही व पिकाचे मुळे सडणार नाहीत. तसेच पुढे चरातील पाणी पाऊस ओसरल्यावर शेतातील पिकास परत कामी येईल
मुग/उडीद	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. आंतरपीक म्हणून मुग/उडीद या पिकांना विशेष महत्व प्राप्त आहे, ते या पिकांच्या कालावधीमुळे, हे दोन्हीही पिके तुर, ज्वारी, कपाशीत आंतरपीक म्हणून घेता येतात. मुग पेरणीसाठी कोपरगाव, बीएम-४, बीपीएमआर-१४५, बीएम-२००२-१, बीएम-२००३-२, फुले मुग २, पी.के.व्ही.ए.के.एम ४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा तर उडीद लागवडीसाठी बीडीयु-१, टीएयू-१, टीपीयू-४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
भुईमूग	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. भुईमूग पिकात भूईमूग + तूर (४:२) किंवा भुईमूग + तीळ (४:२) किंवा भूईमूग + एरंडी (४:१) याप्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. भुईमूग पिकाच्या लागवडीसाठी एसबी-११, जेएल-२४, एलजीएन-२ (मांजरा), टी एजी-२४, टीजी-२६, टीएलजी-४५, एलजीएन-१, एलजीएन-१२३ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
मका	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकात मका + तूर (४:२) किंवा मका + उडीद (२:१) या प्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. मका पिकाच्या पेरणीसाठी नवज्योत, मांजरा, डीएमएच-१०७, केएच-९४५१, एमएचएच, प्रभात, करवीर , जेके-२४९२, महाराजा, यूवराज इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
केळी	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन केळी लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. केळीच्या घडांना काठीचा आधार द्यावा.
आंबा	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन आंबा लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
द्राक्ष	वाढीची अवस्था	द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडलयास डोळा फुटण्यास मदत होते.
सिताफळ	पूर्वमशागत	नवीन सिताफळ लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
भाजीपाला	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात भाजीपाला लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी .
फुलशेती	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात फुलपिकाच्या लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्याल फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	अचानक वातावरणात झालेल्या बदलामूळे वातावरण ओलसर व दमट झाले असून जनावरात रोगाचा प्रादूर्भाव वाढण्याची दाट शक्यता असते त्यामूळे जनावरांचे आरोग्य उत्तम व निरोगबी ठेवण्यासाठी खालील उपाययोजना कराव्यात : १. जनावरे निवा-याच्याठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्यावी २. पशूधनास खुले पाणी, तलाव किंवा नदीपासून दूर ठेवावे, ट्रक्टर आणि इतर धातूंच्या शेती अवजारांपासून दूर ठेवावे व पशुधनास झाडाखाली जमा होऊ देऊ नये.तसेच पाऊस चालू होण्याच्या वेळी झाडाच्या आडोशाला थांबू नये. ३. पावसाळ्यात गोठयत पाणी साचनार नाही व गोठा ओलसर राहणार नाही याची काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – १९/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक – ०३.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २८ मे ते ०३ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०४ ते ०८ जून २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२८/०५	२९/०५	३०/०५	३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	दिनांक	०४/०६	०५/०६	०६/०६	०७/०६	०८/०६
							पाऊस (मिमी)	२.०	३.०	५.०	६.०	९.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३६.०	३६.०	३७.०	३७.०	३७.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२४.०	२५.०	२६.०	२६.०	२५.०
							स. / दु. ढग स्थिती (आकाश)	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	६७	६५	६३	५७	६१
							दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	४५	४४	४६	४६	४७
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१९	१८	१७	१८	१८
							स. / दु. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसा र पुढील पाच दिवसात नांदेड जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्हयात पुढील तीन दिवसात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील आठवड्यात पाऊस हा सरासरीपेक्षा कमी असल्यामूळे, शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. बीटी कपाशीमध्ये कापूस + तूर (४-६:१ किंवा ६-८:२), कापूस + सोयाबीन (१:१), कापूस + मूग (१: १) रुंद ओळींमध्ये कापूस + मूग (१:२), कापूस + उडीद (१:१) ही आंतरपीक पध्दती घेतल्यास फायदेशीर ठरते. कापूस पिकाच्या लागवडीसाठी वाण निवडताना जमिन व हवामान, कोरडवाहू किंवा बागायती, लागवडीचा प्रकार व वाणांचे गुणधर्म यांचा विचार करू न वाणांची निवड करावी.
तुर	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. तुरीचे उत्पादन वाढविण्यासाठी तसेचे जमिनीची उत्पादकता राखण्यासाठी तुर + बाजरी (२:४), तुर + सोयाबीन/मुग/उडीद (१:२ किंवा २:४) असे ओळीचे प्रमाण ठेवून फायदेशीर आंतरपीक पध्दतीचा वापर केल्यास अधिक फायदा होतो. तुर पिकाच्या पेरणीसाठी बीडीएन -२०१३-४१(गोदावरी), बीडीएन-७११, बीएसएमआर-७३६ , बीएसएमआर-८ ५३ (वैशाली), बीडीएन-७१६ , बीडीएन-२, बीडीएन-७०८ (अमोल), एकेटी ८८११, पीकेव्ही तारा किंवा आयसीपीएल ८७११९ इत्यादी वाणांचा वापर करावा. पावसाळ्यात तूर पिकावरील फायटोप्थोरा करपा टाळण्यासाठी, शेताच्या चारी बाजूस तीन फूट खोल आणि दोन फूट रुंद चर काढावी जेणे करून अतिवृष्टी मध्ये शेतातील मातीची धूप होणार नाही व पिकाचे मुळे सडणार नाहीत. तसेच पुढे चरातील पाणी पाऊस ओसरल्यावर शेतातील पिकास परत कामी येईल
मुग/उडीद	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. आंतरपीक म्हणून मुग/उडीद या पिकांना विशेष महत्व प्राप्त आहे, ते या पिकांच्या कालावधीमुळे, हे दोन्हीही पिके तुर, ज्वारी, कपाशीत आंतरपीक म्हणून घेता येतात. मुग पेरणीसाठी कोपरगाव, बीएम-४, बीपीएमआर-१४५, बीएम-२००२-१, बीएम-२००३-२, फुले मुग २, पी.के.व्ही.ए.के.एम ४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा तर उडीद लागवडीसाठी बीडीयु-१, टीएयू-१, टीपीयू-४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
भुईमूग	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. भुईमूग पिकात भूईमूग + तूर (४:२) किंवा भुईमूग + तीळ (४:२) किंवा भूईमूग + एरंडी (४:१) याप्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. भुईमूग पिकाच्या लागवडीसाठी एसबी-११, जेएल-२४, एलजीएन-२ (मांजरा), टीएजी-२४, टीजी-२६, टीएलजी-४५, एलजीएन-१, एलजीएन-१२३ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
मका	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकात मका + तूर (४:२) किंवा मका + उडीद (२:१) या प्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. मका पिकाच्या पेरणीसाठी नवज्योत, मांजरा, डीएमएच-१०७, केएच-९४५१, एमएचएच, प्रभात, करवीर , जेके-२४९२, महाराजा, यूवराज इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
केळी	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन केळी लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. केळीच्या घडांना काठीचा आधार द्यावा.
आंबा	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन आंबा लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
द्राक्ष	वाढीची अवस्था	द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडलयास डोळा फुटण्यास मदत होते.
सिताफळ	पूर्वमशागत	नवीन सिताफळ लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
भाजीपाला	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात भाजीपाला लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी .
फुलशेती	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात फुलपिकाच्या लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्याी फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	अचानक वातावरणात झालेल्या बदलामूळे वातावरण ओलसर व दमट झाले असून जनावरात रोगाचा प्रादूर्भाव वाढण्याची दाट शक्यता असते त्यामूळे जनावरांचे आरोग्य उत्तम व निरोगबी ठेवण्यासाठी खालील उपाययोजना कराव्यात : १. जनावरे निवा-याच्याठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्या:वी २. पशूधनास खुले पाणी, तलाव किंवा नदीपासून दूर ठेवावे, ट्रक्टर आणि इतर धातूंच्या शेती अवजारांपासून दूर ठेवावे व पशुधनास झाडाखाली जमा होऊ देऊ नये.तसेच पाऊस चालू होण्याच्या वेळी झाडाच्या आडोशाला थांबू नये. ३. पावसाळ्यात गोठयत पाणी साचनार नाही व गोठा ओलसर राहणार नाही याची काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी – ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक – १९/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक – ०३.०६.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक २८ मे ते ०३ जून २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक ०४ ते ०८ जून २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
२८/०५	२९/०५	३०/०५	३१/०५	०१/०६	०२/०६	०३/०६	दिनांक	०४/०६	०५/०६	०६/०६	०७/०६	०८/०६
१७.८	०.०	१९.४	०.०	०.०	७.४	०.०	पाऊस (मिमी)	२.०	४.०	६.०	१.०	७.०
२८.२	३४.४	३५.१	३५.६	३५.५	३४.७		कमाल तापमान (अं .सें)	३५.०	३५.०	३६.०	३६.०	३७.०
२१.५	२४.२	२२.७	२३.०	२३.१	२१.७	२४.०	किमान तापमान (अं .सें)	२५.०	२५.०	२६.०	२६.०	२५.०
पूर्णत: ढगाळ	पूर्णत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ	ढग स्थिती (आकाश) स.	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	अंशत: ढगाळ
पूर्णत: ढगाळ	ढगाळ	अंशत: ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स्वच्छ		ढग स्थिती (आकाश) दु.					
९३	८७	८७	७६	७९	७४	८६	सकाळची सापेक्ष आर्दता (%)	६७	६५	६३	५९	५८
८०	५५	५४	६१	४२	४०		दुपारची सापेक्ष आर्दता (%)	४५	४४	५०	४७	४७
५.३	४.५	५.९	६.८	६.६	५.२	५.६	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१८	१८	१६	१७	१९
पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	शांत	उत्तर	पश्चिम	वाऱ्याची दिशा स.	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
उत्तर	पश्चिम-वायव्य	उत्तर-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-नैऋत्य	पश्चिम-नैऋत्य		वाऱ्याची दिशा दु.					

पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील	पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासुन आजपर्यंत	पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासुन आजपर्यंत
४४.६	१२७.१	७.४

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसा र दिनांक ०७ जून रोजी परभणी जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३ ० ते ४ ० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्हयात पुढील तीन दिवसात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही व त्यानंतर हळूहळू वाढ होण्याची तर पुढील पाच दिवसात किमान तापमानात फारशी तफावत जाणवनार नाही. पुढील पाच दिवसात परभणी जिल्हयात तूरळक ठिकाणी वादळीवाऱ्यासह हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाडयात दिनांक ०६ ते १२ जून २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीपेक्षा कमी, कमाल तापमान सरासरीपेक्षा कमी व किमान तापमान सरासरीपेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालूकानिहाय छायाचित्रानूसार मराठवाडयात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग कमी झालेला आहे.

संदेश : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार पुढील आठवड्यात पाऊस हा सरासरीपेक्षा कमी असल्यामूळे, शेतकरी बांधवांनी पेरणीची घाई करू नये. जमिनित वापसा असतांना पूर्व मशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्व मशागतीची कामे करून घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. बीटी कपाशीमध्ये कापूस + तूर (४-६:१ किंवा ६-८:२), कापूस + सोयाबीन (१:१), कापूस + मूग (१: १) रुंद ओळींमध्ये कापूस + मूग (१:२), कापूस + उडीद (१:१) ही आंतरपीक पध्दती घेतल्यास फायदेशीर ठरते. कापूस पिकाच्या लागवडीसाठी वाण निवडताना जमिन व हवामान, कोरडवाहू किंवा बागायती, लागवडीचा प्रकार व वाणांचे गुणधर्म यांचा विचार करू न वाणांची निवड करावी.
तुर	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. तुरीचे उत्पादन वाढविण्यासाठी तसेचे जमिनीची उत्पादकता राखण्यासाठी तुर + बाजरी (२:४), तुर + सोयाबीन/मुग/उडीद (१:२ किंवा २:४) असे ओळीचे प्रमाण ठेवून फायदेशीर आंतरपीक पध्दतीचा वापर केल्यास अधिक फायदा होतो. तुर पिकाच्या पेरणीसाठी बीडीएन-२०१३-४१(गोदावरी), बीडीएन-७११, बीएसएमआर-७३६, बीएसएमआर-८५३ (वैशाली), बीडीएन-७१६, बीडीएन-२, बीडीएन-७०८ (अमोल), एकेटी ८८११, पीकेव्ही तारा किंवा आयसीपीएल ८७११९ इत्यादी वाणांचा वापर करावा. पावसाळयात तूर पिकावरील फायटोप्थोरा करपा टाळण्यासाठी, शेताच्या चारी बाजूस तीन फूट खोल आणि दोन फूट रुंद चर काढावी जेणे करून अतिवृष्टी मध्ये शेतातील मातीची धूप होणार नाही व पिकाचे मुळे सडणार नाहीत. तसेच पुढे चरातील पाणी पाऊस ओसरल्यावर शेतातील पिकास परत कामी येईल
मुग/उडीद	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. आंतरपीक म्हणून मुग/उडीद या पिकांना विशेष महत्व प्राप्त आहे, ते या पिकांच्या कालावधीमुळे, हे दोन्हीही पिके तुर, ज्वारी, कपाशीत आंतरपीक म्हणून घेता येतात. मुग पेरणीसाठी कोपरगाव, बीएम-४, बीपीएमआर-१४५, बीएम-२००२-१, बीएम-२००३-२, फुले मुग २, पी.के.व्ही.ए.के.एम ४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा तर उडीद लागवडीसाठी बीडीयु-१, टीएयू-१, टीपीयू-४ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
भुईमूग	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. भुईमूग पिकात भूईमूग + तूर (४:२) किंवा भुईमूग + तीळ (४:२) किंवा भूईमूग + एरंडी (४:१) याप्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. भुईमूग पिकाच्या लागवडीसाठी एसबी-११, जेएल-२४, एलजीएन-२ (मांजरा), टीएजी-२४, टीजी-२६, टीएलजी-४५, एलजीएन-१ , एलजीएन-१२३ इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
मका	पूर्वमशागत / वाणांची निवड/ अंतरपिक	पूर्वमशागतीची कामे राहिली असल्यास पूर्वमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकात मका + तूर (४:२) किंवा मका + उडीद (२:१) या प्रमाणे आंतरपीक घ्यावे. मका पिकाच्या पेरणीसाठी नवज्योत, मांजरा, डीएमएच-१०७, केएच-९४५१, एमएचएच, प्रभात, करवीर , जेके-२४९२, महाराजा, यूवराज इत्यादी वाणांचा वापर करावा.
केळी	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन केळी लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी. केळीच्या घडांना काठीचा आधार द्यावा.
आंबा	पूर्वमशागत/ वाढीची	नवीन आंबा लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
द्राक्ष	वाढीची अवस्था	द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेती ल अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळयावर पडलयास डोळा फुटण्यास मदत होते.
सिताफळ	पूर्वमशागत	नवीन सिताफळ लागवडीसाठी पूर्व तयारीची कामे केली नसल्यास लवकरात लवकर ती पूर्ण करून घ्यावीत. लागवडीसाठी शासकीय नोंदणीकृत रोपवाटीकेतूनच रोपांची खरेदी करावी.
भाजीपाला	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात भाजीपाला लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार आसलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करावी .
फुलशेती	पूर्वमशागत/ काढणी	खरीप हंगामात फुलपिकाच्या लागवडीसाठी जमिनीची पूर्व मशागत करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-------	अचानक वातावरणात झालेल्या बदलामूळे वातावरण ओलसर व दमट झाले असून जनावरात रोगाचा प्रादूर्भाव वाढण्याची दाट शक्यता असते त्यामूळे जनावरांचे आरोग्य उत्तम व निरोगबी ठेवण्यासाठी खालील उपाययोजना कराव्यात : १. जनावरे निवा-याच्याठिकाणी बांधावे व पावसात भिजणार नाहीत याची काळजी घ्या२वी २. पशूधनास खुले पाणी, तलाव किंवा नदीपासून दूर ठेवावे, ट्रक्टर आणि इतर धातूंच्या शेती अवजारांपासून दूर ठेवावे व पशुधनास झाडाखाली जमा होऊ देऊ नये. तसेच पाऊस चालू होण्याच्या वेळी झाडाच्या आडोशाला थांबू नये. ३. पावसाळयात गोठयत पाणी साचनार नाही व गोठा ओलसर राहणार नाही याची काळजी घ्यावी.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी